លេខ៖ D202/2

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres extraordinaires au sein des Tribunaux cambodgiens

ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
Office of the Co-Investigating Judges
Bureau des co-juges d'instruction

ឯកសារទទួល
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/date de reception): 04 / 08 / 2014
ម៉ោង (Time/Heure) : 13:40
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង /Case File Officer/L'agent chargé du dossier: SANN RADA

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០៤/០៧-០៩-២០០៩/អ.វ.ត.ក.--ក.ស.ច.ស

ចំពោះមុខ ៖ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

កាលបរិច្ឆេទ ៖ ថ្ងៃទី ៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤

ភាសា ៖ ខ្មែរ/អង់គ្លេស [ភាសាដើម អង់គ្លេស]

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ៖ ~~សម្ងាត់~~ សាធារណៈ / Public

ដីកាសម្រេចលើសំណើរបស់ [redacted] ទៅសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសុំបង្គាប់ទៅក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស ឲ្យបញ្ចូលនូវការដាក់ឯកសារនានារបស់មេធាវីការពារក្តីទៅក្នុងសំណុំរឿងភ្លាម

<u>ផ្ញើជូន</u>

សហព្រះរាជអាជ្ញា
ជា លាង
Nicholas KOUMJIAN

សហមេធាវីតំណាងជនសង្ស័យ
សូ មូស្សេរីនី
Suzana TOMANOVIC

សហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
ជេត វណ្ណលី
ហុង គីមសួន
គីម ម៉េងឃី
គង់ ផល្លៈ
ឡោ ជុនធី
សំ សុគង់
ស៊ិន ស៊ីវ៉ន
ទី ស្រ៊ីនណា
វ៉ែន ពៅ

Annie DELAHAIE
Laure DESFORGES
Herve DIAKIESE
Ferdinand DJAMMEN-NZEPA
Nicole DUMAS
Isabelle DURAND
Françoise GAUTRY
Martine JACQUIN
Emmanuel JACOMY
Christine MARTINEAU
Mahdev MOHAN
Barnabe NEKUI
Lyma NGUYEN
Philippine SUTZ

បានឃើញ ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២00៤ ("ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក")។

បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទី៣ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដាក់នៅថ្ងៃទី ៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២00៩(" ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ")[1]។

បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មនានានៅក្នុងតំបន់១ និងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញចំពោះខ្មែរក្រោម ដាក់នៅថ្ងៃទី ១៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២0១១[2]។

បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងអំពើហិង្សាយេនឌ័រ ដាក់នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២0១៤[3]។

បានឃើញ ការបើកកិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងនឹងការចោទប្រកាន់អំពីការរំលោភបំពានក្រមព្រហ្មទណ្ឌ **ឆ្នាំ ១៩៥៦ អនុសញ្ញាស្តីពីការទប់ស្កាត់ និងផ្តន្ទាទោសចំពោះអំពើឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ អនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវ ឆ្នាំ ១៩៤៩ និងឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ** ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៣(ថ្មី), ៤, ៥,៦, ២៩ និង៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក ព្រមទាំងមាត្រា ២0៩, ២១0, ៥00, ៥0១, ៥0៣, ៥0៤, ៥0៥, ៥0៦, ៥0៧, និង ៥0៨ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ១៩៥៦។

បានឃើញ វិធាន ១៤(២), ២១, ៣៩, ៥៥, ៧២, ៧៤ និង៧៦ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក ("វិធានផ្ទៃក្នុង") និងមាត្រា៧ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅ អ.វ.ត.ក (វិសោធនកម្មលើកទី ៨)។

---

[1] សំណុំរឿង00៤ ឯកសារ D1 *ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទី៣របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា* ថ្ងៃទី ២0 ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២00៨("ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទី ៣")។ សំណុំរឿង00៤ ឯកសារD1/1 *ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទី៣របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្តីទី* ថ្ងៃទី ៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២00៩។

[2] សំណុំរឿង 00៤ ឯកសារ D65 *ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មនានានៅក្នុងតំបន់ ១ និងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញចំពោះខ្មែរក្រោម* ថ្ងៃទី ១៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២0១១។

[3] សំណុំរឿង 00៤ ឯកសារ D191 *ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងអំពើហិង្សាយេនឌ័រ* ថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២0១៤។

បានពិចារណាទៅលើ *សំណើរបស់* [redacted] *ទៅសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសុំបង្គាប់ទៅក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស ឱ្យបញ្ចូលនូវការដាក់ឯកសារនានារបស់មេធាវីការពារក្តីទៅក្នុងសំណុំរឿងភ្លាម* ("សំណើ")[4]។

បានឃើញ កំណត់ហេតុនៃករណីខ្វែងយោបល់គ្នាចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ កុម្ភៈ និង ថ្ងៃទី ៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣។

ប្រវត្តិនីតិវិធី

១. សំណើបានដាក់នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ រួមជាមួយនឹងឧបសម្ព័ន្ធមួយដែលមានបញ្ជីឯកសារពាក់ព័ន្ធដាក់ដោយមេធាវីជនសង្ស័យ[5]។ នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស បានដាក់សំណើចូលក្នុងសំណុំរឿង ហើយបានជូនដំណឹងសហមេធាវីរបស់ [redacted] ("ជនសង្ស័យ") និង "មេធាវីជនសង្ស័យ" ថា "*តាមសេចក្តីណែនាំពីសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សំណើរបស់លោក-លោកស្រី បានដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង ហើយនឹងត្រូវឆ្លើយតបក្នុងពេលឆាប់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន*"[6]។

សារណា

២. មេធាវីជនសង្ស័យ ស្នើសុំ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត "*បង្គាប់ទៅក្រឡាបញ្ជីរបស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ("ក.ស.ច.ស") ឱ្យបញ្ចូលនូវការដាក់ឯកសារនានារបស់មេធាវីការពារក្តីទៅក្នុងសំណុំរឿងភ្លាម។ ក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស មិនបានបញ្ចូល ឬបញ្ចូលដោយយឺតយ៉ាវនូវការដាក់ឯកសារនានារបស់មេធាវីការពារក្តីទៅក្នុងសំណុំរឿង។ ហេតុនេះ*

[4] សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ D202 *សំណើរបស់យឹម ទិត្យ ទៅសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសុំបង្គាប់ទៅក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស ឱ្យបញ្ចូលនូវការដាក់សារនានារបស់មេធាវីការពារក្តីទៅក្នុងសំណុំរឿងភ្លាម* ថ្ងៃទី ២៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤។

[5] សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ D202 *សំណើរបស់* [redacted] *ទៅសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសុំបង្គាប់ទៅក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស ឱ្យបញ្ចូលនូវការដាក់សារនានារបស់មេធាវីការពារក្តីទៅក្នុងសំណុំរឿងភ្លាម តារាងសិទ្ធិអំណាច* ថ្ងៃទី ២៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ៨-១៧។

[6] សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ D202/1 *ការឆ្លើយតបរបស់ក្រឡាបញ្ជីទៅនឹងសំណើរបស់* [redacted] *ទៅសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសុំបង្គាប់ទៅក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស ឱ្យបញ្ចូលនូវការដាក់សារនានារបស់មេធាវីការពារក្តីទៅក្នុងសំណុំរឿងភ្លាម* ថ្ងៃទី ២៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤។

01003979

មេធាវីការពារក្តី ត្រូវបានបដិសេធមិនឱ្យមានឱកាសបញ្ចូលឯកសាររបស់ខ្លួនជាកំណត់ហេតុភ្លាមៗ ឬត្រូវបានបដិសេធមិនឱ្យមានឱកាសបញ្ចូលឯកសាររបស់ខ្លួនជាកំណត់ហេតុតែម្តង ដែលទង្វើនេះគឺជាការរំលោភបំពានដល់សិទ្ធិជាសារវ័ន្តរបស់[redacted]"[7]។

៣. នៅក្នុងការគាំទ្រសំណើ មេធាវីជនសង្ស័យ បញ្ជាក់ថា៖

- អនុលោមតាមសន្ទានុក្រមនៃវិធាន សំណុំរឿងចាំបាច់ត្រូវមាន "កំណត់ហេតុនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ"។ មេធាវីការពារក្តីមានការពាក់ព័ន្ធក្នុងនីតិវិធី។ ការដាក់ឯកសារនានាពីអ្នកដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងរឿងក្តី *ក្នុងចំណោមនោះ* បង្កើតបានជាកំណត់ហេតុនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ ការដាក់ឯកសារទាំងនេះត្រូវតែបញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿង[8]។

- បើតាមការយល់ឃើញរបស់មេធាវីការពារក្តី គឺថា ក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស មិនបានបញ្ចូលសំណើសុំប្រកាសមោឃភាពទៅក្នុងសំណុំរឿងទេ ទោះជាភ្លាមៗក្តី ឬមិនបានបញ្ចូលទាល់តែសោះតែម្តង។ សំណើសុំប្រកាសមោឃភាពមិនទាន់ត្រូវបានចុះបញ្ជីទេ។ ពុំមានកំណត់ហេតុនៃសំណើសុំប្រកាសមោឃភាពនៅក្នុងសំណុំរឿងទេ។ ក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស បានរំលោភវិធាន ៧៦(៣)[9]។

- ពុំមានបញ្ញត្តិណាមួយផ្តល់ឆន្ទានុសិទ្ធិដល់ក្រឡាបញ្ជីសម្រេចថាតើ ឬនៅពេលណាដែលត្រូវបញ្ចូលការដាក់ឯកសារទៅក្នុងសំណុំរឿងនោះទេ។ ពុំមានសេចកក្តីសម្រេចណាមួយពីសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានសម្រេចអ្វីផ្សេងពីនេះទេ។ ជាងនេះទៀត វិធានក៏មិនអនុញ្ញាតឱ្យចៅក្រម ចេញសេចក្តីសម្រេច ឬដីកាបង្គាប់មិនឱ្យបញ្ចូលការដាក់ឯកសារទៅក្នុងសំណុំរឿងដែរ[10]។

- ដូចមានការពន្យល់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស កំពុងបំពេញការងារតាមទំនើងចិត្តក្នុងការសម្រេចថាតើ ឬនៅពេលណាដែលគាត់ត្រូវបញ្ចូលការដាក់ឯកសារ

---

[7] សំណើ សេចក្តីផ្តើម។

[8] សំណើ កថាខណ្ឌ ២៧។

[9] សំណើ កថាខណ្ឌ ៣០។

[10] សំណើ កថាខណ្ឌ ៣១។

01003980

របស់មេធាវីការពារក្ដីទៅក្នុងសំណុំរឿង។ ពុំមានមូលដ្ឋានណាមួយមកសំអាងពីមូលហេតុដែលឲ្យក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស ត្រូវដាក់ការដាក់ឯកសាររបស់មេធាវីការពារក្ដីទៅក្នុងសំណុំរឿងយឺតយ៉ាវទេ ប្រសិនបើគាត់បានដាក់បញ្ចូលការដាក់ឯកសារទាំងនោះទៅក្នុងសំណុំរឿងនោះ។ ក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស មិនបានផ្ដល់ការពន្យល់គ្រប់គ្រាន់អំពីការបំពេញការងារតាមទំនើងចិត្តនេះទេ[11]។

- ដើម្បីការពារក្ដីរបស់ខ្លួន [redacted] ត្រូវដាក់ឯកសាររបស់ខ្លួនបញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង។ ដើម្បីទទួលបានសិទ្ធិបញ្ចេញយោបល់ [redacted] ត្រូវដាក់ឯកសាររបស់ខ្លួនបញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿង។ ការមិនបានដាក់ឯកសាររបស់មេធាវីការពារក្ដីភ្លាមៗទៅក្នុងសំណុំរឿង ឬមិនបានដាក់ទាល់តែសោះ (មានមហន្តរាយជាក់ស្ដែង)ប្រសិនបើក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស នៅតែបន្តធ្វើទៅតាមទម្លាប់អនុវត្តនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ) ក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស កំពុងរំលោភបំពានទៅលើសិទ្ធិរបស់[redacted] ក្នុងការការពារក្ដីរបស់ខ្លួន[12]។

- ដើម្បីឲ្យ[redacted] បានអនុវត្តនូវសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ អនុលោមតាមវិធាន ៧៤(៣) និងយុត្តិសាស្ត្រនៅ អ.វ.ត.ក នោះ គាត់ត្រូវតែអាចធ្វើកំណត់ហេតុយ៉ាងពិប្រាកដ ដែលបញ្ចូលនូវកំហុសលើអង្គច្បាប់ អង្គហេតុ ឬការបំពានឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការពិនិត្យលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍[13]។

ពិភាក្សា

ក. លទ្ធភាពទទួលសំណើ

៤. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ ("ស.ច.ស.អន្តរជាតិ") យល់ឃើញថា ជនសង្ស័យមានសិទ្ធិដាក់សំណើនេះ ពីព្រោះថា សំណើនេះលើកឡើងពីសេចក្ដីព្រួយបារម្ភពាក់ព័ន្ធអំពីនីតិវិធីដើម្បីឲ្យជនសង្ស័យនានាដាក់ឯកសារ។

---

[11] សំណើ កថាខណ្ឌ ៣៤។

[12] សំណើ កថាខណ្ឌ ៣៦។

[13] សំណើ កថាខណ្ឌ ៣៨។

01003981

ខ. ការដាក់ឯកសារដោយភាគីនានានៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី

៥. ស.ច.ស.អន្តរជាតិ កត់សម្គាល់ថា ជាគោលការណ៍ទូទៅ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ("ស.ច.ស") បង្គាប់ឱ្យក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស ដាក់ឯកសារទាំងអស់របស់ភាគីនានានៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី (និងជនផ្សេងទៀតដែលមានសិទ្ធិ)ចូលក្នុងសំណុំរឿងស៊ើបអង្កេតដោយគ្មានការពន្យារពេល។ ពិតណាស់ ការដាក់ឯកសារភ្លាមៗចូលក្នុងសំណុំរឿង ធានាឱ្យមានតម្លាភាព និងផ្តល់ការជូនដំណឹងអំពីបញ្ហានានាដែលបានលើកឡើងទៅជូនភាគីផ្សេងទៀត ដូច្នេះអាចឱ្យភាគីផ្សេងទៀតមានឱកាសឆ្លើយតប។ ទោះយ៉ាងណា គួរបង្ហាញថា ស.ច.ស មានតែសិទ្ធិស៊ើបអង្កេតស្ថិតនៅក្នុងដែនកំណត់នៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ និង ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមពីសហព្រះរាជអាជ្ញាតែប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះ ស.ច.ស អាចបដិសេធមិនដាក់ឯកសាររបស់ភាគីនានាចូលក្នុងសំណុំរឿង ក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស ក្នុងករណីដែលកម្មវត្ថុនៃការដាក់ឯកសារនោះស្ថិតនៅក្រៅដែនកំណត់អង្គហេតុ និងនីតិវិធីនៃការស៊ើបអង្កេតរបស់តុលាការ[14]។ ពិតណាស់ ការអនុវត្តគោលការណ៍នេះគឺអាស្រ័យជាពិសេសទៅលើលក្ខខណ្ឌតម្រូវរដ្ឋបាល ដូចជា តម្រូវការឱ្យ ស.ច.ស កំណត់ផ្នែកសមស្របនៃសំណុំរឿង និងកម្រិតនៃភាពសម្ងាត់ដើម្បី ដាក់ឯកសារនីមួយៗ។ ក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស មិនអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិណាមួយនៅក្នុងដំណើរការនេះទេ។ គាត់អនុវត្តតាមសេចក្តីណែនាំដែលទទួលបានពី ស.ច.ស[15]។

គ. ការដាក់ឯកសារដោយជនសង្ស័យនានា

[14]សូមមើល ការបដិសេធរបស់ ស.ច.ស មិនយល់ស្របនឹងបំណងដាក់សំណៅថតចម្លងមួយច្បាប់នៃពាក្យបណ្តឹងរបស់មេធាវីការពារក្តីនៅចំពោះតុលាការក្រុងភ្នំពេញ៖ សំណុំរឿង ០០២ ឯកសារ D124/1 *ដីកាបដិសេធសំណើសុំដាក់ឯកសារទៅក្នុងសំណុំរឿង* ថ្ងៃទី ១៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៩។ ការបដិសេធសំណើសុំបង្ហាញការពិត "*អំពីតុលាការនេះ*"៖ សំណុំរឿង ០០២ ឯកសារ D158/5 [សាធារណៈ] *ដីកាសម្រេចលើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ* ថ្ងៃទី ៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៩ កថាខណ្ឌ ៨-១១។ សំណុំរឿង ០០២ ០០២ ឯកសារ D158/5/4/14 [សាធារណៈ] *សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតលើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់មួយរបស់ខ្លួន ជា* ថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩ កថាខណ្ឌ ២៤-៣១។

[15] សំណើ កថាខណ្ឌ ៣១។

៦. ដោយសារគោលការណ៍នេះ មិនមានកាតព្វកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ"កំណត់ហេតុនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី"[16]ឡើយសម្រាប់ការដាក់ឯកសារដោយជនដែលមិនមានសិទ្ធិនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក។ នៅក្នុងដីកាសម្រេចរបស់គាត់លើសំណើរបស់ជនសង្ស័យសុំចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង ០០៤ និងសុំការអនុញ្ញាតចូលរួមការស៊ើបអង្កេត ចេញនៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤ ("ដីកាសម្រេចលើការចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង") [17] ស.ច.ស.អន្តរជាតិ បានបញ្ជាក់សាឡើងវិញថា វិធានផ្ទៃក្នុងបែងចែកយ៉ាងច្បាស់រវាងជនសង្ស័យ ជាមួយនឹងជនត្រូវចោទ ហើយផ្តល់ឱ្យជនត្រូវចោទនូវសិទ្ធិទំលំទូលាយជាង[18]។ ពិតណាស់ ដោយមិនមែនជាភាគីនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ជនសង្ស័យមិនមានសិទ្ធិចូលពិនិត្យមើលកំណត់ហេតុសម្ងាត់នៃការស៊ើបអង្កេត ហើយក៏មិនមានសិទ្ធិដាក់សំណើសុំមោឃភាព អនុលោតាមវិធានផ្ទៃក្នុង ៧៦[19] ឬក៏ដាក់សំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដែរ[20]។ អាស្រ័យហេតុនេះ សិទ្ធិរបស់ជនសង្ស័យ ក្នុងការ "បញ្ចេញយោបល់"[21] នៅដំណាក់កាលនេះនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី គ្រាន់តែមានត្រឹមសិទ្ធិដែលទទួលបានដោយជនសង្ស័យ ដូចមានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង ២១តែប៉ុណ្ណោះ។

៧. ដោយសារសិទ្ធិមានកំណត់របស់ជនសង្ស័យនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការស៊ើបអង្កេតរបស់តុលាការ ការដាក់សារណារបស់ជងសង្ស័យណាម្នាក់ចូលក្នុងផ្នែកខ្លឹមសារ (ផ្នែក ឃ)នៃសំណុំរឿង និងការឆ្លើយតបនានា គឺអាស្រ័យទៅលើការកំណត់ជាមុនអំពីឋានៈរបស់គាត់នៅក្នុងការស៊ើបអង្កេត។ នៅក្នុងរឿងក្តីបច្ចុប្បន្ន ទើបតែនៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤ ប៉ុណ្ណោះ

---

[16] សំណើ កថាខណ្ឌ ២៧។

[17] សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ D186/3 *ដីកាសម្រេចលើសំណើបន្ទាន់របស់មេធាវីការពារក្តី*[redacted]*សុំចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង និងចូលរួមក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរ* ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤ថាខណ្ឌ ៣១។

[18] *ដីកាសម្រេចលើការចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង* កថាខណ្ឌ ២៦។ សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ D121/4 សាធារណៈ *[កោសលុប]សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ក្រុមការពារក្តីសុំចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង និងចូលរួមការស៊ើបអង្កេត* ថ្ងៃទី ៣១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ កថាខណ្ឌ ៣៦។

[19] *ដីកាសម្រេចលើការចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង* កថាខណ្ឌ ២៤ និង៣២។

[20] សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ D190 *ដីកាសម្រេចលើសំណើ [របស់ជនសង្ស័យ] សុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ* ថ្ងៃទី ២៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ៤-៥។

[21] សំណើ កថាខណ្ឌ ៣៦។

ដែល ស.ច.ស.អន្តរជាតិ បានបញ្ជាក់ថា ជនសង្ស័យ បច្ចុប្បន្ននេះមិនមែនជាជនត្រូវចោទនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ដូច្នេះមិនមែនជាភាគីនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីឡើយ[22]។

៨. នៅពេលដែល ស.ច.ស.អន្តរជាតិ បានកំណត់ថា ជនសង្ស័យណាម្នាក់មិនមែនជាជនត្រូវចោទ សេចក្តីសម្រេចនានាថាតើត្រូវដាក់ឯកសាររបស់គាត់ចូលក្នុងសំណុំរឿងឬអត់នោះ ត្រូវតែធ្វើឡើងតាមករណីនីមួយៗ ដោយអាស្រ័យលើថាតើជនសង្ស័យមានសិទ្ធិដាក់សារណាប្រភេទនោះឬអត់[23]។ ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចមួយលើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដែលបានដាក់ដោយជនសង្ស័យម្នាក់ទៀតនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ("ដីកាសម្រេចលើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ")[24] ស.ច.ស.អន្តរជាតិ បានសម្រេចថា *"ប្រសិនបើគ្មានការប្រែប្រួលឋានៈរបស់ជនសង្ស័យ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ នឹងមិនទទួលយក ហើយក៏មិនដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿងនូវសំណើបន្ថែមទៀតដែលដាក់តាងនាមឱ្យជនសង្ស័យដើម្បីស្នើឱ្យអនុវត្តសិទ្ធិដែលវិធានផ្តែក្នុងរក្សាទុកឱ្យជនត្រូវចោទ"*[25]។

៩. បន្ថែមពីលើនេះទៀត ការដាក់ឯកសារមួយចំនួនត្រូវបានស្នើឡើងតែជាភាសាអង់គ្លេស ដោយសំណៅបកប្រែជាភាសាខ្មែរនឹងដាក់តាមក្រោយ។ សំណើបែបនេះតម្រូវឱ្យមានការពិចារណាផ្នែកតុលាការថាតើកាលៈទេសៈពិសេស ដូចជា ភាពបន្ទាន់នៃការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើនេះ មានយុត្តិកម្ម មិនគោរពតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវដែលថា រាល់ឯកសារទាំងអស់ត្រូវដាក់នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក ជាភាសាខ្មែរ ព្រមទាំងជាភាសាអង់គ្លេស ឬបារាំង[26]។

១០. ដោយសារមូលហេតុទាំងអស់នេះ រយៈកាលនៃពេលវេលានឹងមានការខុសគ្នាយ៉ាងច្បាស់រវាងកាលបរិច្ឆេទដែលជនសង្ស័យណាម្នាក់ ដាក់សារណាណាមួយ ជាមួយនឹងការសម្រេចរបស់ ស.ច.ស ទាក់ទងនឹងការដាក់សារណានោះចូលក្នុងសំណុំរឿង។ ក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស មិនមានឥទ្ធិពលទៅលើដំណើរការនេះឡើយ ហើយគាត់ក៏មិនអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធបែបនេះដែរ។

---

[22] *ដីកាសម្រេចលើការចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង* កថាខណ្ឌ ២៨។

[23] សំណើ កថាខណ្ឌ ៣១។

[24] សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ D190 *ដីកាសម្រេចលើសំណើ [របស់ជនសង្ស័យ] សុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ* ថ្ងៃទី ២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៤។

[25] ដីកាសម្រេចលើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ កថាខណ្ឌ ៦។

[26] សេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅ អ.វ.ត.ក (វិសោធនកម្មលើកទី ៨) មាត្រា ៧.១ និង ៧.២ ។

១១. អាស្រ័យហេតុនេះ ការចោទប្រកាន់របស់មេធាវីជនសង្ស័យអំពីការអនុវត្តតាមទំនើងចិត្តរបស់ក្រឡាបញ្ជី ក.ស.ច.ស[27] គឺគ្មានមូលដ្ឋាន។ លើសពីនេះទៀត ភាពខុសគ្នាបែបនោះខាងពេលវេលានៃសេចក្តីសម្រេចស្តីពីការដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង គឺមិនរំលោភបំពានលើសិទ្ធិជាសារវ័ន្តរបស់ជនសង្ស័យឡើយ ពីព្រោះថា ភាពខុសគ្នាបែបនោះគឺដោយសារចាំបាច់ត្រូវកំណត់ថាតើការដាក់ឯកសារណាមួយ បាន ឬក៏មិនបានលើកឡើងពីបញ្ហានានាពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិដែលនៅជាប់ជាមួយនឹងឋានៈរបស់គាត់[28]។

ឃ. ការរក្សាទុកកំណត់ហេតុ

១២. ទោះយ៉ាងណា គ្រាន់តែដើម្បីរក្សាទុកកំណត់ហេតុតែប៉ុណ្ណោះ ប្រសិនបើជនសង្ស័យណាម្នាក់ត្រូវបានសម្រេចថាមានសិទ្ធិនៅក្នុងករណីណាមួយ ឬ ប្រសិនបើឋានៈរបស់គាត់ជាជនសង្ស័យបានផ្លាស់ប្តូរនៅដំណាក់កាលក្រោយមកទៀត នោះ ស.ច.ស.អន្តរជាតិ បានសម្រេចថា ជាការសមស្របដែលត្រូវដាក់សារណាទាំងអស់របស់ជនសង្ស័យចូលក្នុងផ្នែកឯកសាររដ្ឋបាល (ផ្នែក"ក")នៃសំណុំរឿង។ ការអនុវត្តនេះបានអនុវត្តរួចហើយ។ ឧទាហរណ៍ ស.ច.ស. អន្តរជាតិ បានបង្គាប់ក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស មិនឱ្យដាក់សំណើបន្ថែមទៀតពីជនសង្ស័យម្នាក់ទៀតនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ចូលក្នុងផ្នែកខ្លឹមសារនៃសំណុំរឿង ០០៤ ឡើយ ដោយនៅពេលនោះ សំណើនេះត្រូវបានភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធនៅក្នុងការជូនដំណឹងផ្នែករដ្ឋបាលរបស់ក្រឡាបញ្ជី[29]។

១៣. នៅក្នុងរឿងក្តីបច្ចុប្បន្ន ស.ច.ស.អន្តរជាតិ កត់សម្គាល់ថា ដោយសារថា ឋានៈរបស់ជនសង្ស័យត្រូវបានសម្រេចនៅក្នុងដីកាសម្រេចលើការចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង ទើប

---

[27] សំណើ កថាខណ្ឌ ៣៤។

[28] សំណើ កថាខណ្ឌ ៣៨។

[29] សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ A117 *សេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពីសំណើទីបួន [របស់ជនសង្ស័យ]សុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរអនុលោមតាមវិធាន ៥៥(១០)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង* ថ្ងៃទី ២៣ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤។ និងឧបសម្ព័ន្ធ ០០៤/A117/1 ។ នីតិវិធីនេះក៏កំពុងតែអនុវត្តនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ផងដែរ។ សំណុំរឿង ០០៣ ឯកសារ D108/1 *ដីកាសម្រេចលើសំណើ[របស់ជនសង្ស័យ]សុំដាក់សំណើសុំពិចារណាទាំងអស់ចូលក្នុងសំណុំរឿង* ថ្ងៃទី ២៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤។

01003985

ភាគច្រើនក្នុងចំណោមឯកសារដែលមាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់ជាមួយនឹងសំណើ បានដាក់ចូលក្នុងផ្នែកខ្លឹមសារនៃសំណុំរឿង និង/ឬបានឆ្លើយតបរួចហើយ[30]។

១៤. ទាក់ទងនឹងសំណើនៅសល់របស់ជនសង្ស័យដែលស្នើសុំមោឃភាព ដោយអនុលោមតាមវិធានផ្ទៃក្នុង ៧៦[31] សេចក្តីសម្រេចផ្នែកតុលាការ បានធ្វើរួចហើយនៅក្នុងដីកាសម្រេចលើការចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង គឺថា ជនសង្ស័យ មិនមានសិទ្ធិដាក់សំណើបែបនោះឡើយ[32]។ អាស្រ័យហេតុនេះ សំណើនោះត្រូវតែដាក់ចូលក្នុងផ្នែករដ្ឋបាល (ផ្នែក "ក")នៃសំណុំរឿង ខណៈដែលរង់ចាំការប្រែប្រួលណាមួយទៅលើឋានៈរបស់ជនសង្ស័យ។

តាមសំអាងហេតុខាងលើ ខ្ញុំ MARK B. HARMON **៖**

១៥. **បង្គាប់ឲ្យ** ក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស

- ដាក់ពាក្យសុំដូចបានលើកយោងក្នុងកថាខណ្ឌ ១៤ ខាងលើ ចូលក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ផ្នែកឯកសាររដ្ឋបាល(ផ្នែក"ក")នៃសំណុំរឿង ព្រមទាំងសារណាទាំងអស់នាពេលអនាគតរបស់ជនសង្ស័យនានា ដើម្បីរក្សាទុកកំណត់ហេតុខណៈដែលរង់ចាំសេចក្តីសម្រេចលើឋានៈរបស់ជនសង្ស័យនានា

---

[30] សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ D203 *សំណើរបស់*[redacted]*សុំការបញ្ជាក់ថា គាត់អាចអនុវត្តការស៊ើបអង្កេតដោយខ្លួនឯងបាន* ថ្ងៃទី ៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤។ សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ D203/1 *ដីកាសម្រេចទាក់ទងនឹងសំណើរបស់*[redacted]*សុំការបញ្ជាក់ថា គាត់អាចអនុវត្តការស៊ើបអង្កេតដោយខ្លួនឯងបាន* ថ្ងៃទី ២១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤។

- សំណុំរឿង ០០៤ ឯកសារ D205 *សំណើរបស់*[redacted] *ស្នើសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ផ្តល់ការយល់ឃើញរបស់ខ្លួនអំពីច្បាប់ប្រសិនបើមានករណីខ្វែងយោបល់គ្នារវាងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនៅពេលដែលចេញដីកាដំណោះស្រាយ* ថ្ងៃទី ១៩ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ និងសំណុំរឿង ០០៤ D205/1 *ដីកាសម្រេចលើសំណើរបស់* [redacted] *សុំការបំភ្លឺទាក់ទងនឹងដីកាដំណោះស្រាយប្រសិនបើមានករណីខ្វែងយោបល់គ្នារវាងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត* ថ្ងៃទី ១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤។
- បន្ថែមពីលើនេះ ដីកាសម្រេចលើការចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង បានឆ្លើយតបទៅនឹងការដាក់ឯកសារលេខ 004-D186 និងលេខ 004-D186/2។

[31] *ពាក្យសុំរបស់*[redacted] *ស្នើសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឲ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះទទួលពិនិត្យ សំណើសុំមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរ* ថ្ងៃទី ២០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤។ បានលើកយោងនៅក្នុងសំណើ ត្រង់កថាខណ្ឌ ៣០។

[32] ដីកាសម្រេចលើការចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង កថាខណ្ឌ ១៩ និង៣២។

- ផ្តល់ជូនមេធាវីជនសង្ស័យនូវសំណៅចតចម្លងនានានៃករណីច្បាប់សម្ភាត់ដែលបានលើកយោងនៅក្នុងដីកាសម្រេចនេះជាសំណៅដែលមានការកោសលុបតាមការចាំបាច់ សម្រាប់តែគោលបំណងនៃដីកាសម្រេចនេះតែប៉ុណ្ណោះ និង

១៦. **បដិសេធផ្នែកផ្សេងទៀតទាំងអស់នៃសំណើ។**

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤

ចៅក្រម Mark B. Harmon
សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ
International Co- Investigating Judge
Co-juge d'instruction International